בסוד שיח

שאול שיף

ומאחר שומר המצות מהנציבות אין?

קרוב ל־30 שנה עובד הרב דוד איינהורן בבית הדין הרבני בתל־אביב. הוא נתמנה לכהן כמזכיר ראשי של בית הדין, משום בקיאותו הרבה בע"י שייה לא נעימה, של גיוס נשים בפרנסקפדס, הה משטרה נכנסה לתמונה, כפי שצריך להיות. הרב איינהורן בסרס־הזה כבר היה. בשנת תשל"ח שר בלקידוד שוחר, ובתוך זמן קביר הוא נוקה מכל וכל. לא בבית־משפט אלא על־ידי המשפ רה. לא לפני שלחץ הרים שלו המריא לשחקים והחלה מקנת בו מחלת הסכרת. אבל אלה הם החיים כשאתה עומד פרונטלית מול ציבור ואי נך יכול לרצות אותו בכל עניין הרבה.

כל חבריו ואני בתוכם, משוכנעים שגם מהמ רשה האחרונה הוא ייצא זך ונקי, משום שלכל הקהילה בה הוא חבר, יש קבלות על נקיון כפיו ואיני רוצה להאריך בזה.

מכיוון שהועלו חשדות, אנה אליו בכתב מד כיר בתי הדין, הרב אלי בן דהאן, והודיע לו על השעייתו. בשנת תשן, בפרשייה הקודמת, זכר לון המר ז"ל ויבדל"א ובולון אודלב התלוו כי אין מקום להשעות אדם במעמדו של הרב אייי נהורן כל עוד לא הוגש כתב אישום, ומה גם שהיו משוכנעים בחפותו. אבל שר הדתות הנוכ חי, יצחק כהן, התלוים על השעייה, חז זכותו, והרב אלי בן־דהאן היה המוציא לפועל. אלא שכאן נשאלת השאלה: האין זו מן השכל, היושר, לעובד ותיק בכמשרד, שעוד לא הורשע, ייכתב במעט ריך, במעט הבעת צער ולא ביבושת של הצדק הרי אנשי ש"ס על כל רמותיהם, עברו גי לגולים קשים בחקירות, משטרה ובבזיונות מה סוג הזה, והם קבלו בפני כל העולם על הטלת שלום, והדיעות והיעוד היחס – כלום אין ההשפלות, הדיעות והיעוד היחס – כלום אין הדברים אמורים גם כאשר מדובר באשכנזי וכא שר מדובר בשר רותת מטעם ש"ס ובמזכיר בתי הדין, שכספע היה בינו לבין הת"ברלות בפרשה לא פחות מביכה סוב, כבר נכתב מכתב הישי עייה הגבוי, הכיצד נוטלים מאדם את רישיון הד נייה במקום מוסדר לבית הדין, בלי להודיע לו על כך ומבלי אותו כנוכל בפני בעלי החנויות תגידה שטויות, דבר קטן. לאו דווקא מכך. זו בעי מה בפניו של הידור, שמתקשה לעכל ולתפוס דבש, שיראו מה ביני לבין חמיי סובב סובב לו הג לגל ומעשיך יהחזק ומעשיך יקדבק.

האחרון לבקר

ובאותו עניין מאותה משפחה.

במודיז השבועי ב"נדחולם פוסט" "הרב דיויד וינברג על אל"מ הרב ישראל וינברג", ששמו מחזר כמעמד בעל סיכויים לכהן כרב ראשי לצה"ל עם פרישתו של האלוף הרב גד נבון ביום העצמאות הקרוב. וינברג שאינו מכיר אישית את הרב וינברג' ולא שוחח עמו להבהרת רעותיו תפיסת עולמו, קובע במאמרו כי הרב וינברג' הוא האחראי לשנות את הרכבות הצבאית בזיותו בארכתם של אלה הרואים ברבנות הצבאית "כר לל' המזלזל ב'רבנים לאנ"ש, לאמור בארכתם של ש"ס ו'אגודת־ישראל" והדומים להם.

מה שלא קיפרו לויינברג שלחשבוים, אלה שהר כשלהוה, כי הרב וינברג' הוסיף להבהיר הב בארת עלידי ובולון הסר ז'ל ויבדל"א ר"ד רני דומס. לא זו אף זו: הרב וינברג' למר בישיבת "נתיב מאיר" ובאשר למד בישיבת פוניבז', היה מגיע בכל יום עצמאות לישיבת "מרכז הרב" כדי לומר את היזה עם תלמידי הישיבה. נבון, הרב וינברג' שוהא בוגר בנ"ע, נכנס הר צא בביתם של "גדולי־התורה", כל גדולי התורה של הגולים הללו לגבי צה"ל. נמנעתי. עד כה מי שרואה בכך פסול, אינו מכיר את הפסיקה של הגדולים הללו לגבי צה"ל. נמנעתי. עד כה מלהכנס לסוגיות המועמדים לרבנות הרב הראשי לצה"ל, בבחינת מיהו המועמד הראוי, ואני נדרש לעניינו של הרב־וינברג' רק בגלל שפיטות הדימים שיצאה מעטו של דיויד ויינברג, בחוד תביב בהודיעכלל. כיצד כתב את אשר כתב ועמו לא רעדה, בעוד הרב וינברג' עמד כנפי צנ חו, בעל את הסנפיסט שהוסמך בתחתן ב"צנ סריוך" ואבל הדבה חול עד שהגיע לדרגת אלוף־משנה. אם ויינברג היה רוצה לדעת משהו על מערכת קשריו של הרב וינברג' עם העולם שאינו שומר מצוות – הוא יכול היה ללמוד רבות בנושא זה מפיהם של אנשי בדגל, עמרם מצנע, אביגדור קהלי ודני יתום. המעניין הוא ש"מ סכן" הזה שכא יתעוד את הרבנות הצבאית ל"כלל", נתמך עלידי צמרת המפר"ל את את שמעתי מפיהם. גם מי שאינו תומך בו הסביר את בהתחייבות חברית לאחרים, אבל בשום אופן לא פסילה.

אין זה־מכתב המלצה על המועמד רק בקשה ממר דיויד וינברג שיתקן את מה שפגם גם על־ פי שולחן־ערוך וגם על־פי "יסראגוס. אפשר פי שולחן־ערוך וגם על־פי "יסראגוס. אפשר בוחלט לשבח מועמד מסויים, אבל לשפוך דם נקי ועוד בלי שדיברת עמו כלל – זה כבר חידוש נדול בבית מדרשנו.

ועוד על הכרוזות

הנושא חשוב לכולנו ולא־את־עייף בע"ה מלה תעסק בו.

רשמו לפניכם: "עורי־עור" לשידוכין כציבור הרחי מיסודה של קרן מרקדיזיו. העבודות כולן מתנדבות והן קרועלות במשרד שהועמד לרשותן באדיבות תודם. אנשים נחמדים.

המשרד פתוח בימים ראשון, שלישי וחמישי בשעות 19־22 טלפון: 03־5730579.

שיהיה במזל־טוב.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

המעטפה מהאדמו"ר

(מוקדש בכאב לצוות התורני ויר עציוו בדימונה – מצפה־רמון)

בשנת תשט"ו חלה הרב שרגא פיבל מגדלוביץ, מייסדה ומנהלה של הישיבה הידועה "תורה ודעת" בניו־יורק. ישיבה זו שהיא אחת - ממעודי המתנגדים לחסידות ("ליטאים"), הצמי חה במהלך השנים רבנים ומורי הוראה, ראשי ישיבות ומנהלי מוסדות תורה וחכד. לאחד שה ישיבות הודיעו לו שאלו הם ימלו. האחרונים, ביקש ממקורביו לקרוא אל מיטתו את כל יודיעי ומוקיריו, והרבנים וראשי הישיבות. כי ברצונו לגלות להם סוד כמוס שרם מסידתו.

משהתייצבו בביתו אמר להם הרב מגדלוביץ, כי כעת הוא יגלה להם בזכות מי קיימת העומדת הישיבה "תורה ודעת" עד היום הזה.

וזאת הסיפר כי את הרבנים שיקשה, מעולם לא סיפר ומכיוון שאינו רוצה לקחת עמו את סודן לקבר, קראם לשמוע מפיו את הסיפור שאת פרטיו הסתיר עד כה.

וזאת סיפר: היה זה בעיצומה של מלחמת העולם השניה. המצב הכלכלי בעולם כולו היה בשפל חסר תקדים.

יום אחד, קיבלתי מכתב בהול מהבנק. הבנק הודיע לי חד משמעית, שמכיוון שחובות הישי בה תפחו לסכום של 3,000 דולר (באותם ימים סכום כזה היה שווה ל־300,000 דולר היום) וה קשי להשיגם מתוכנית בעיתות מלחמה, קשה מי כמוך) יעקל הבנק את בניין הישיבה ויפנה מהמ קום את כל התלמידים. ניתן לי פסקזמן של שלושה שבועות להשיג את הסכום הנצוב הזה, אבל בליבי השלמתי עם העובדה שבעוד שלושה שבועות תיסגר הישיבה ולא תיפתח עוד לעו לם...

בעודי יושב במשרדי ומבכה את גורלה של הישיבה, שבעיני כבר נחרץ – צלצל הטלפון. מעברו השני של הקו היה מזכירו של הרבי מליד באוסישפ. "הרבי ביקשני להתקשר אליך, ולברר מה מצבה הנשמי של הישיבה", אמר. לא הבנתי מה פתאום מתעניין הרבי מליובאוויטש במצבי, הכיזון שלא הפצתי לשתף אף אחד במצבה הקשה של הישיבה – דחיתי את מזכירו של הרבי בקש, ואמרתי לו שוהכל כרגיל, ואין משהו מיד הר.

חלפו כמה שעות, ושוב צלצל הטלפון. "מזכי תי לדבי את דבריך, שהמצב רגיל", אמר לי מז כירו של הרבי, "והוא אמר שהדברים אינם נכונים. אבקשך איפוא לומר לי מה באמת מצבה הנשמי של הישיבה".

למשמע הדברים, רציתי לנתק את הטלפון. מאוד לא אהבתי את ההתערבות החודרנית הזאת בענייניה הפנימיים של הרבי מליובאוויי שטיינדת' שמצבו הכספי של הרבי מליובאוויי טש אינו טוב יותר משלי, כך שבוודאי לא יוכל לעזור לי – אבל בסופו של דבר, לאחר הפצרו תיו החוזרות ונשנות של המזכיר, סיפרתי לו על מצבה הקשה של הישיבה, וסיפרתי גם על המכי תב שקיבלתי באותו יום מהבנק.

זמן קצר לאחר שסיימנו את שיחתנו, טילפן המזכיר שוב. הפעם בייתה בפיו הודעה: "הרבי הרי"ץ שליט"א ביקשני למסור לך הודעה בזו הלשון: 'בימי לא תיסגר ישיבה. לא ברוסיה, ולא באמריקה!" הוא מסר את ההודעה הקצרה, וסיים את שיחת הטלפון.

שיחת הטלפון המוזרה ממש הבעיטה אותי. לא זו בלבד שהציאני ממני בכוח רח"ל מלא על מצבה הרוחני של הישיבה – עכשיו עשיתי ממני צחוק בהודעות חסרי קשר הגיוני למציאות הק שה. "הרי בדרך הטבע אין שום אפשרות להשיג את הסכום העצום הזה, והרחתי לעצמי בתסכול הולך וגובר.

שלושת השבועות הבאים היו הקשים ביותר בחיי. מפעם לפעם התקשר מזכירו של הרבי מליובאוויטש למשרדי ושאל אם המצב השתנה לטובה, או שעדיין מאיימת סכנת סגירה על הי שיבה.

כמה שהתקדב מועד הפרעון ביקש הרבי בא מצעות מזכירו פרטים נוספים על הזה.

מועד הפרעון חל ביום שני בשבוע, וביום שישי שלפניו התקשרו שוב ממזכירות הרבי, וביקשו לבדר לאן צריך להעביר את הכסף, ובאיזה אופן. ממש נגמאס לי מהתערבות הזאת, אבל מפני הכבוד סיפרתי להם את כל המידע שביקשו.

כשסיימו את השיחה באיזכור הבטחתו של הרבי שבימי לא תיסגר ישיבה, לא ברוסיה, ולא באמריקה! – לא הצנתי מה פשעי וחשבתי שכר גיעה לי ההתעללות הזאת...

יום שני הגיע. ישבתי מיואש במשרדי, מפר לים עם העובדה שבעוד שעות ספורות יגיעו שקידי הבנק וימגרו את שעדי הישיבה. ואז נפ מעו רפיקות בדלת. ליבי הלם במהרות כשניגש תי לפתוח את הדלת, אחז את כל מחזת נפשי כדי להחזיק מעמד.

כגודל פחדי, כך ויתר מכך, הייתה תרתמתי, כאשר פתחתי את דלת המשרד ולפני עמד – לא פקיד בנק, חלי לא שוטר – אלא נער שליחויות, ומעטפה בידיו. "הרבי מליובאוויטש ביקשני לכי סור לך את המעטפה הזאת", אמר והמשלח מהי מקום.

בידיים רועדות פתחתי את המעטפה, ומתוכה נשרו עשרות שטרות מרשרשים של מאות דע רות דולרים. הסכום הכולל היה 3,000 דולר בדיוק.

כך, בזכות הרבי מליובאוויטש נמנעה סגיר תה של הישיבה הגדולה והמפוארת "תורה וד עת" – גילה הרב מגדלוביץ לידידיו ומקורבי, זמן קצר בטרם השיב את נשמתו ליוצרו.

סיפור נפלא, ומרשי ההשכל שלו מופלא עוד יותר.

מצד אחד עומד ראש ישיבה שמתגנב ללוד באוויטש, ומנצל מתלמידיו ללמוד בישיבת תר מכי התמימים בשראותו של הרבי דיי"ב. ומנגד עומד הרבי ויויי"ב, שמצבו הנשמי באותם ימים היה בכי רע, אפילו מצרכי מזון בסיסיים לביתו של הרבי היו בבחינת מותרות. ולמרות כל זאת עושה הרבי, מאמצים עילאיים, ובדרך־פלא מצליח להשיג את הסכום האגדי, ומציל את הי שיבה.

(מתוך "בית משיח")

עורכת המוסף: נעמי גולן